

Zahtevamo
spremembo Uredbe o pre-
skrbovanju brezposelnih
delavcev, da bodo sezon-
ski delavci tudi v zimskih
mesecih dobivali brezpo-
selno podporo.

Moderno efialtstvo

Pri Termopilah je branilo 300 Špartan-
cev z brezprimerno hrabrostjo pred so-
vražnikom tesen prehod v lastno domo-
vino.

Kakor levi so stali tam, pripravljeni
vsak čas umreti za svoj narod. Vsi napa-
di sovražnika so se ob junaštvu Špartan-
cev razblinili. Za ped zemlje niso mogli
naprej. Stoletje pred Kristusom je bilo
to. In stoletja za tem so sinovi raznih na-
rodov občudovali pripoved o tem izred-
nem junstvu ter se ob nji učili, kako je
treba ljubiti in braniti lasten narod in
lastno domovino. —

Ista pripoved pa pripoveduje tudi, da
se je končno med možmi neminljive špar-
tanske slave našel Efiates, človek izdaj-
ca. Ta je svojim junaškim sorojakom po
skrivnih potih za hrbet pripeljal del so-
vražne vojske in gledal, kako so, od dveh
strani napadeni branilci njegove domovi-
ne, vsi do zadnjega umrli na polju časti.
Tudi povest o tem možu, izdajalska zgod-
ba o Efiatu, je šla skozi stoletja do da-
našnjih dni od ust do ust rodov vseh na-
rodov. Z gnevom in studom so se milijoni
poštenih src odvrčali od njegovega imena
in od njegovega izdajstva.

Ni bilo mogoče mimo tega drugače ka-
kor z obsodbo. Tudi danes pošten človek
ne more drugače.

Zato smo s strmenjem poslušali in či-
tali razna poročila, ki so živ prikaz, kako
pošten človek dandanes izumira, in na
njegovo mesto stopa drug, nepošten, brez-
časten. Ne samo, da jim je domovina in
narod prazna beseda. Ne, to je premalo!
Komaj čakajo, da bi bil ob modernih Ter-
mopilah, ob časovnih stiskah in soteskah
lasten narod pogažen in lastna domovina
izdana. Nič jih ni sram tega nečuvno
nečastnega čustvovanja, ampak ga razga-
ljajo pred mnogimi in s svojim strupenim
dihom zastrupljajo svojo okolico.

Mi si tega ne izmišljamo. Mi smo tako
izvestna poročila prejeli o delu našega ob-
mejnega marksizma. Mi smo, po sveti
svoji dolžnosti, javili to tudi na pristojna
mesta — v obrambo naroda in domovine.

Ko smo tako povedali, v katerih vrstah
in na osnovi katerih nauk se koti mo-
derno efialtstvo, ponovno poudarjamo, da
marksizem pomeni smrt za lasten narod
in državo. Ta nauk ima v sebi duha uni-
čevanja. Ta pokret je zlo samo na sebi in
kakor rak izpodjeda zdravo duhovno živ-
ljenje ter vodi v brezupnost in brez-
značajnost.

Ni zato noben slučaj, če ob pomanjka-
nju čuta vsake časti v marksističnih vr-
stah, ki so dosledno izvedle svoj nauk o
internacionalnosti, vstajajo vedno nove
izdajice. Samo sad doslednega marksizma
je to. Komunizem je pa to: reprezentant
brezčastnosti.

Zadnji dogodki v Franciji, pa tudi v
Ameriki, kažejo, kako daleč je v tem oziru
človek po komunizmu že propadel. Najbolj
liberalne države so bile radi obrambe svo-
jega obstoja prisiljene, da so pred vsem
svetom razgalile svoje komunistične brez-
narodne partije. Morale so proti njim na-
stopiti kot proti veleizdajnikom. Zdravo
v življenju narodov se brani pred gobavo
boleznijo doslednega marksizma - komu-
nizma.

Strašno je priznanje Francije, da so se
njeni sinovi zvezali s sovražnikom za po-
raz Francije, da so njeni komunistični po-
slanci dezertirali pred vojno dolžnostjo v
tujino, da so nekateri desetletja na naj-
odličnejših mestih vohunili zoper lastno
državo.

Brezčastni ljudje so za hrbtom doma-
čih po skrivnih potih vodili sovražnike v
lasten tabor, da bi na ruševinah sreče
lastnega naroda in lastne države, svojo
dogradili.

Komunizem se je razgalil za moderno
efialtstvo.

Šolani delavci - delavski voditelji

»Delavstvo naj se samo vodi. Delav-
stvo svoje težave najbolj pozna. Nihče,
ki ne raste v njihovi sredini in ki v tej
sredini ne živi, jih prav razumeti ne
more, zanje prav delati ne zna.«

NAŠI NASPROTNIKI PROTI ŠOLANIM DELAVCEM

To so poznana gesla, ki so jih pri
nas opetovano ponavljali naši nasprot-
niki, čeprav z njimi niso iskreno mi-
slili. Največkrat so jih uporabljali zato,
da so iz svojih vrst zavrnilo najbolj
idealne delavce, zlasti pa vsak vpliv
inteligenta-duhovnika. Istočasno, ko so
metali med množice gorenja gesla, so
jih vodili inteligentje, ki z delavstvom
večkrat sploh nobenega življenjskega
stika niso imeli.

Po shodih in časopisju so nasprot-
niki tako strašili neodkritosrčno pred
izobraženstvom in zavajali delavstvo s
frazami. Njihova lastna gesla so se
sčasoma nad njimi samimi maščevala.
Organizacija je začela trpeti in hirati.
Ne moremo si namreč drugače tolma-
čiti že ponovnega pisanja »Delavske
politike« o tem, kako zelo je intelligen-
ca delavskim pokretom potrebna, ka-
kor da marksistična demagogija že sa-
ma sebe tepe.

Mi pravimo, da je bilo to, kar so
nasprotni pokreti v pogledu inteligence
počeli, z njihove strani demagogija.
Oni so namreč le kričali, da se mora
delavstvo samo voditi, niso pa ničesar
storili, da bi to delavstvo za vodstvo
usposobili. Tudi ko smo mi takorekoč
s prstom pokazali, kako je treba de-
lavstvo izšolati, jim niti na misel ni

prišlo, da bi to našo zdravo misel po-
grabili in jo oživotvorili.

BALI SO SE KRITIKE

Kaže, da niso marali izšolanih stro-
kovničarjev, ker bi jih potem težje ob-
vladali in krotili pri njihovi iniciativno-
sti in upravičeni kritiki. Strokovne de-
lavce so mesto v šolo, vodili raje v
protifarško gonjo in jih tako držali v
slepi ulici, da niso videli svojih pravih
sovražnikov in svojih goljufivih »pri-
jateljev«.

ZZD ZA ŠOLANE DELAVCE

Danes vstajamo mi in pravimo, da
se mora delavstvo samo voditi. Drugi
so mu lahko prijatelji, svetovalci, po-
močniki. Voditelj delavstva mora biti
na terenu delavec sam. Toda, ko mi to
rečemo, ne rečemo iz demagogije. Mi
zato ne ostajamo samo pri besedi.

Delavec naj bo voditelj delavstva,
pravimo mi. Toda ta delavec mora biti
za svojo prevažno nalogo usposobljen,
biti mora šolan. Čim važnejše mesto
zaseda v organizaciji in v javnem živ-
ljenju, tem bolj je šolan naj bo.

ZA STROKOVNO SOCIALNO ŠOLO!

Davno že, predno je ZZD postala pri
naši Delavski zbornici odločujoč čini-
telj, smo zato na vseh merodajnih me-
stih pripravljali razumevanje za delav-
sko strokovno socialno šolo. Ta šola
naj bi izšolala za naš slovenski delav-
ski stan zadostno število nadarjenih
delavcev, najprej za vodstvo strokov-
ne organizacije in pozneje stanu.

Ta strokovna socialna šola naj bi
sprejemala vsako leto po par desetih
delavcev neposredno iz obratov in jih

vračala zopet nazaj v obrate. Šola bi
trajala več zimskih mesecev in bi bila
teoretična in praktična ter bi imela
višji in nižji tečaj. V višji tečaj pridejo
samo oni delavci, ki so nižjega obisko-
vali s prav dobrim uspehom in so po-
zneje na terenu pokazali, da so znali
pridobljeno znanje dobro izkoristiti za
organizacijo in stan. Dobri organiza-
torji, praktični delavci z višjim teča-
jem strokovno-socialne šole bi imeli
potem vstop na Delavsko socialno aka-
demijo, ki je na vidiku in kjer bo tra-
jal pouk cela tri leta skupaj.

Z izvedlo te začrtane misli šele bo
praktično mogoče uveljaviti naše na-
čelno stališče, da naj delavstvo vodi-
jo delavci sami.

Zveza združenih delavcev se je tega
živno zavedala in je tako tudi delala. Z
odločujočim vplivom v sedanji upravi
Delavske zbornice je dosegla, da so
priprave za strokovno socialno šolo se-
daj že v polnem teku in bo v pričetku
prihodnjega leta stvorjen njen prvi te-
čaj. Zveza je za to vprašanje zaintere-
siral tudi druge kroge in je tako tudi
misel ustanovitve Delavske socialne
akademije njen velik uspeh.

Na to šolo že sedaj opozarjamo naše
organizacije in naše ukaželjne delavce
organizatorje. Stanu in njim samim
bo šola v veliko neprecenljivo korist.

Mi se dobro zavedamo, da bi bil naš
lepi program mrtva črka, če bi mu ne
preskrbeli nosilcev stanu. Nova šola
mu bomo sami dali, česar je najbolj
kret zaslužili v narodu in v stanu, ker
mu bomo sami dali, česar je najbolj
potreben:

šolanih delavcev — delavske voditelje.

Delavska zbornica - zgled delodajalcem

Delavska zbornica je po svojem zna-
čaju reprezentativna predstavica de-
lavskega stanu. Predhodne uprave so
pozabile, oziroma šle namerno preko te
bistvene osnove zbornice in so iz nje
napravile le neko orodje za izkorišča-
nje delavskega stanu in za širjenje ne-
zdrave protinarodne razredne misel-
nosti.

V vsem njenem poslovanju se je po-
očitovalo, da jo vodijo ljudje brez res-
nično širokega obzorja, zgolj s svojega
ozkega organizacijskega stališča. Na
nekatero take momente smo v teku
zadnjih mesecev že pokazali. Danes bi
se hoteli tu s tega stališča dotakniti
le vprašanja nastavljenega zbornične-
ga uradništva in uslužbenstva.

Delavska zbornica ima za izvrševa-
nje svojih nalog zaposlenih par desetih
uslužbencev. Zbornica, ki ima nalogo,
da varuje koristi delavstva in name-
ščenstva v splošnem, da jim varje
vsakdanji kruh in neko stalnost, je sla-
bo delala, če tega ni storila svojemu
lastnemu uslužbenstvu.

Če pošteno govorimo, moramo reči,
da bi moralo biti razmerje med usluž-
benstvom in med zbornično upravo
vzorno družinsko, domačnostno. Delo-
jemalec v zbornici se mora čutiti doma
in varnega. Kdo naj namreč delodajal-
cu daje vzgled, če ne Delavska zborni-
ca sama.

Smelo rečemo, da tega zglednega od-
nosa ni bilo. Uprava je sicer dala
uslužbencem sorazmerno lepe plače, to-
da ni jim hotela dati stalnosti in si-
gurnosti. Čeprav je nastavljala ljudi
samo iz svojih vrst, očitno tem lju-

dem ni zaupala, ampak je mislila vsaka
stranka v njej le na to, da svojega člo-
veka v zbornici obdrži na svojih vaje-
tih. Če bi ji ne hotel služiti, bi izdrezala
njegovo odsloditev iz službe in tja po-
slala drugega bolj pokornega.

Uslužbeni zbornice tako pravzaprav
niso bili uslužbeni zbornice ampak le
posameznih strokovnih pokretov, ki so
v zbornici s temi mesti razpolagali. Od
pokreta so bili odvisni, njemu s o m o r a
l i s l u ž i t i, zbornico so nujno za-
nemarjali.

Dolgoletni uradnik zbornice in torej
ne naš človek je ob njenem prevzemu
po sedanji upravi zato upravičeno re-
kel na račun prejšnjih uprav ostro ob-
sodbo, da se sedaj povrača pristašem
teh uprav njihovo nesocialno in nehu-
mano početje z lastnim uslužbenstvom.
Izgubili so ves svoj prestiž, zgubili bi
pa tudi lahko vse uslužbenstvo v zbor-
nici, če bi mi ne bili bolj humani od
njih. »Prav se jim godi« je dejal,
»kar so sejali, to žanjejo.«

Toda ne, mi nismo partizanski po-
kret. Mi smo vsenarodno delavsko sta-
novsko gibanje. Mi nečemo uveljaviti
sebe, mi hočemo uveljaviti stan. Mi
hočemo zato uveljaviti in utrditi našo
stanovsko predstavico Delavsko zbor-
nico.

Mi smo sicer morali prisiljeni po gr-
dih, delavske časti nevednih izpadih
nasprotnikov parkrat stopiti v protiak-
cijo in zavarovati proti lažem in dema-
gogiji svoj pokret in zaščititi čast usta-
nove Delavske zbornice proti njeni de-
gradaciji v dekle socialističnih pokre-
tov. Morala je sedanja uprava storiti

par ukrepov, ki so vsem znani in o ka-
terih smo tudi pisali v varstvo pravega
resničnega in stanovskega predstavi-
štva. Nadaljevali bomo s tem, kadar
bomo v to zopet po nepotrebnem prisi-
ljeni.

Kot nosilci stanovske miselnosti no-
čemo, da bi bila naša stanovska zbor-
nica komurkoli dekla. Nočemo tudi, da
bi v urejanju svojih odnošajev do last-
nega uslužbenstva ne bila vzgled jav-
nim in privatnim delodajalcem. Noče-
mo, da bi se uslužbenec večno tresel
pred svojim gospodarjem, kaj šele pred
raznimi nenarodnimi socialističnimi
strujami. Nočemo, da bi uradnik zbor-
nice pravzaprav nič več ne mogel na-
stopati v svojstvu zastopnika zbornice.

Tako je bilo to preje, ko je vsakdo
videl v njem le propagatorja gotove
grupe, ki se skriva za zbornične stroš-
ke. Hočemo, da je zbornično uradni-
štvo stalno, varno in da v miru služi
delavskemu stanu, celoti in rešuje obe-
nem tako tudi čast Delavske zbornice.

Bili so časi, ko bi bili to lahko izvedli
naši nasprotniki. Bili bi, če ne bi bilo
(Nadaljevanje na 2. str.)

Cenj. naročnike - nečlane,

ki še niso poravnali na-
ročnino za leto 1939, pro-
simo, da to čimpreje
storijo.

Uprava.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tako, kakor smo zgoraj povedali: Stan ni bil nič, vse je bila lastna frakcija. Bili so časi, ko bi bili nasprotniki lahko oskrbeli svojim uslužbencem službeno pragmatiko in z njo stalnost, nezavisnost in sigurnost. Tega niso hoteli.

Ponosni smo nato, da je sedanja uprava takoj razumela važnost tega vprašanja in v pretres vzela pragmatiko uradništva. Naša uprava je storila še več. Poskrbela je, da je njen osnutek pragmatike sprejelo tudi Centralno tajništvo delavskih zbornic zase in za vse Delavske zbornice v državi.

Mi nočemo hlapcev, kakor so jih ob vsem kričanju o svobodi hoteli imeti naši nasprotniki. Mi nočemo delavskih zbornic v vlogi dekel.

Mi smo stanovski socialni pokret in varjemo stan, njegove ustanove in njegovo uslužbenstvo. Mi svoj stan spoštujemo in hočemo, da mu vrnemo njegovo čast. S častjo stanu smatramo za tesno povezano čast njegovih ustanov pa tudi njegovih uslužbencev. Nismo krivi mi, da to rešujemo, kar so drugi zapravili. Srečni pa smo, da delamo to, kar drugi niso hoteli in storili bomo vse, da bomo s svojimi deli v dobro stanu zgled vsemu slovenskemu delodajalstvu.

In zagrebška Delavska zbornica

Vse Delavske zbornice v državi stoje sedaj pred nalogo, da skličejo svoje skupščine, na katerih se morajo izglasovati proračuni za prihodnje proračunsko leto. Razen tega bodo morale reševati še številna druga socialna vprašanja, ki nastajajo vsled preureditve države po sporazumu. Ostale uprave vršijo svojo funkcijo, samo v zagrebški DZ je prišlo do zanimivega dogodka.

Na zadnji seji upravnega odbora zbornice se je ugotovilo, da je 60 članov skupščine 36 podalo ostavko; od 39 namestnikov je podalo ostavko 13 in od 12 članov upravnega odbora 10 ter od 8 namestnikov članov upravnega odbora 5. Od 3 članov finančne kontrole sta podala ostavko 2 in oba namestnika. Ostala sta torej vsega 2 člana upravnega odbora in 1 član finančne kontrole. Zbornica je ostala tako brez vodstva ter o tem obvestila nadzorno oblast z zahtevo, da se čimprej razpišejo volitve za samoupravo zbornice.

Takšna je slika z uradne strani. V resnici izgleda stvar drugače. Člani, ki so podali ostavko, pripadajo rdečemu URS a v Zagrebu, ker je ta imel namen, da izkorišča umetno napravljeno zmešnjavo zato, da ohrani svoj položaj v tej delavski ustanovi.

Ta trik lahko radi nedogledne posledice za delavske ustanove in zaščito delavskih interesov sploh. Toda zato se Ursovcu ne zmenijo. Oni imajo samo en cilj in to je obvarovati svoje lastne koristi, če tudi bi pri tem trpeli delavski in splošni narodni interesi.

Če je omenjeni čin rdečkarjev v zagrebški DZ sedaj zgolj sredstvo za zaščito lastnih interesov ali od nekoga naročeni signal, vsekakor pomeni podlo izdajstvo, s katerim so marksisti, ti večni hlapci kapitala zabili klin v telo delavskega stanu.

Najbližja bodočnost bo odkrila dejansko ozadje tega čina v zagrebški zbornici.

Besede, ki padajo kot jeklo in svinec

V okrožnici proti brezbožnemu komunizmu beremo:

Nevarnost. »Ta prevrat presega po sili in velikosti vse, kar je Cerkev v preminem preganjanju doslej pretrpela. Celi narodi so v nevarnosti, da padejo nazaj v barbarstvo, pač hujše, kakor je bilo tisto, ki je živela v njem velika večina pred Odrašenikovim prihodom. Razumeli boste, častiti bratje, o kateri grozeči nevarnosti govorimo, namreč o tako imenovanem boljševiskem komunizmu, ki je ateističen, brezbožen in ki mu je glavna namera, da prevrne ves družabni red in poruši temelje krščanske kulture.«

Obramba. »Kakor se mora tedaj, ko je domovina v nevarnosti, vse drugo odložiti, kar ni potrebno za življenje ali ne služi naravnost obrambi države, nekako tako se morajo tudi v sedanji stiski vsa druga dela, naj si bodo sama na sebi še tako dobra, umakniti v drugo vrsto najbolj potrebnemu delu za obrambo krščanske vere in krščanske kulture!«

Torej vse sile krščanstva naj se zberejo danes v obrambo proti brezbožništvu, ki je započelo borbo na življenje in smrt proti krščanstvu. Enaka nevarnost preti krščanstvu od nac.-socializma, kakor pravi okrožnica »Mit brennender Sorge«.

Obe sili sta združeni in se borita za »novi red« brez Boga! V tem novem redu bo veljala nova morala, ki bo kosala narode in države, kakor bo močnejšemu prijalo.

V tej borbi, ki jo vodi Cerkev proti obema sovražnikoma, mora pomagati tudi krščanska država. Kajti države morajo vse storiti, da preprečijo brezbožniško propagando, ki bi prevrnila

vse osnove reda v njihovih deželah; kajti ni avtoritete na zemlji, ako se ne priznava avtoriteta božjega veličanstva. Saj gre tudi za eksistenco države. — Ako ne gledamo današnjega dejanja v luči teh papeških izjav, se bomo zgubljali v malenkostnih skrbih dneva in kraja in v medsebojnih trenjih.

DESET ZAPOVEDI

Deset zapovedi so dali ruski brezbožniki sovjetskim vojakom na pot pri zasedbi Poljske:

1. Spomni se, da ni boga, ki bi te mogel obvarovati pred sovražno kroglo.

2. Kakor v miru tako v vojni moraš biti popolnoma in docela brezbožen in na to misliti, da more tvoja smrt prnesti milijonom ljudi osvoboditev.

3. Vsaka cerkev, sinagoga ali tempelj je lahko gnezdo tvojih sovražnikov.

4. Ne imej nobenega usmiljenja s sovražniki brezbožništva.

5. Skrbi da tvoj tovariš niti v nevarnem položaju ne išče pomoči duhovnika.

6. Vsak poizkus, ropanja cerkva, sinagoga ali tempelj se mora zatreti z orožjem, ohraniti se jih mora kot spomenike preteklih časov.

7. Ostani brezbožen v vojni in skušaj pridobiti svoje sovražnike za brezbožniško gibanje.

8. Po končani vojni bo svet popolnoma brezbožen.

9. Sovjetska Unija ostane vedno varuhinja mednarodnega brezbožnega gibanja.

10. Brezbožništvo ostane in bo končno zmagalo.

Orožne vaje in pravice delavcev

so delodajalci izigrali delavstvo na ta način, da so delavstvu od časa do časa odpovedali ter ga takoj zopet sprejeli na delo. Na ta način je bil delavec vse leto nepretrgoma zaposlen v podjetju ne pa neprekinjeno, ker mu je bilo enkrat odpovedano.

Za sezone stavbinske delavce se je že pri sklepanju kolektivne pogodbe za stavbince skušalo vnesti določilo, da se za stavbna podjetja doba nepretrgane zaposlitve enega leta kot to zahteva § 221 skrajša vsaj na pol leta. S tem bi se povečala možnost, da bi tudi sezonski stavbinski delavci vsaj deloma bili deležni ugodnosti po § 221. Delodajalci pa so se temu odločno uprili.

Druga točka pri tem paragrafu, ki danes povzroča mnogo sporov, je vprašanje ustrezajoče odškodnine od države. Delodajalci skušajo vedno najti kak razlog za odbitke od plače. Tako n. pr. je celo v nekatere kolektivne pogodbe zašlo določilo, da se za časa orožnih vaj od plače lahko odtegne dnevno 2.50 din, 7.— din ali 10.— din, češ da je toliko vredna vojaška hrana. Hrana, smatramo, da ni nobena ustrezajoča odškodnina v smislu § 221 obrtnega zakona. Rezervni podoficirji, kaplarji in mornarji, sploh nimajo od države nobenih odškodnin po zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o ustroju vojske in mornarice, kateri pravi v čl. 270 sledeče: **Rezervni podoficirji, kaplarji, mornarji in obvezniki ne dobivajo plače niti ostalih doklad, dokler traja vežba v mirnem času, prav tako pa tudi ne dokler traja vojna.**

Zato se rezervnim podoficirjem, kaplarjem, mornarjem in obveznikom ne bi smelo ničesar odtegovati od prejemkov za časa orožnih vaj.

Vprašanje je do kakšne plače imajo delavci pravico za časa orožnih vaj. V načelu gotovo do tiste plače, ki bi jo sicer prejemali ako bi delali. To plačo določiti je pa težko. Imamo industrijska podjetja, kjer izjemoma stalno ali vsaj daljšo dobo delajo 10 ur na dan, kljub temu da je normalni delavni čas 8 ur. Delodajalec bo delavcu izplačal samo mezdo za 8 ur dnevno, čeprav bi

bil po smislu § 221 upravičen do vseh denarnih prejemkov, ki bi jih prejemal, če ne bi bil poklican na orožne vaje. Tudi »radni ugovor« za državne rudnike določa, da ima delavec za časa orožnih vaj pravico samo do režijske plače, to je brez doklad, ki jih prejema če je zaposlen.

Naše stalšče glede § 221 obrtnega zakona in njega izvajanja je: Paragraf naj se spremeni v toliko, da bo delavec že po vsaj 2 mesečni tudi pretrgani zaposlitvi v enem letu pred vpoklicem na orožne vaje upravičen do plače za časa orožnih vaj.

Določilo da pripada uslužbencu pravica do njegovih denarnih dohodkov za 4 tedne naj se tolmači tako, da ima uslužbenec pravico do vseh prejemkov, ki bi jih sicer prejemal, če bi delal.

Vojaška hrana naj se ne smatra za ustrezajočo odškodnino države, ampak samo resnični denarni prejemki.

V zadnjem času se je tudi zgodilo, da so bili nekateri delavci dvakrat zaporedoma poklicani na orožne vaje. V takih primerih ima delavec tudi po drugem vpoklicu pravico do prejemkov po § 221, kateri izrecno določa, da z vpoklicem na orožne vaje ni prekinjen službeni odnos.

V najslabšem primeru ako delavec nima pravice do prejemkov po § 221 obrtnega zakona, je upravičen do prejemkov po § 219 obrtnega zakona, ki določa, da je delavec, če je po najmanj 14 dnevnom službovanju iz važnih razlogov zadržan od vršenja službe, upravičen do neokrnjenih prejemkov največ za teden dni.

Da se delavstvu, poklicanemu na orožne vaje tudi drugače pomaga, je bil izdan odlok, da imajo vpoklicani delavci za časa orožnih vaj pravico do brezposelne podpore. Dan vpoklica pa se smatra kot dan prijave brezposelnosti.

Ljubljanska Delavska zbornica je že podvzela vse potrebne korake, da se tako § 221 in ostala tozadevna določila prilagode razmeram. Izredne prilike zahtevajo tudi izrednih ukrepov in upamo, da bo to pereče vprašanje kmalu ugodno urejeno.

Za revizijo uredbe o preskrbovanju brezposelnih delavcev

Ob priliki sprejema zastopnikov Jugorasa pri ministru za socialno politiko so g. ministru obrazložili tudi dogodke v Osrednji upravi za posredovanje dela in ga zaprosili, da v tej ustanovi napravi red.

To je nujno potrebno, ako hočemo, da bo ta ustanova res služila svojemu namenu, kati sedanji odbor že ni imel seje od lanskega leta v oktobru, torej leto dni. Po imenovanju novih ravnateljev v javnih borzah dela, bi se tudi moralo pozvati v centralni odbor nove člane, ker je starim članom mandat že potekel. Vendar se to ni zgodilo.

Čeprav je torej starim članom mandat potekel in so istočasno že obstojala nova ravnateljstva posameznih borz dela, je predsedništvo Osrednje uprave za posredovanje dela s starim nekompetentnim centralnim odborom kljub temu sprejelo proračun, pri katerem gre za nič manj kakor 40 milijonov din.

Centralno tajništvo Delavskih zbornic je svoječasno izdelalo osnutek Uredbe o preskrbovanju brezposelnih delavcev in so ta osnutek z malenkostnimi pridržki osvojile vse Delavske zbornice. V tem projektu se zastopa načelo avtonomije samouprave in se zahteva ustanovitev finančne kontrole za Osrednjo upravo, kakor tudi za vse javne borze dela. Razen tega zahteva osnutek glede na brezposelno podporo izenačenje pravic sezonskih delavcev z ostalim delavstvom. Nadalje se zahteva, da državni uradniki ne morejo biti hkrati uradniki teh ustanov, kakor se je to do sedaj prakticiralo.

Nerednemu in nezakonitemu stanju v Osrednji upravi za posredovanje dela je treba napraviti konec in se mora zato čimprej sestati novi centralni odbor, da v tej ustanovi napravi red in da se bodo posli v njej opravljali nor-

malno in v zakoniti obliki, kar je danes nujno potrebno, da socialne ustanove služijo svojemu namenu. Ostanki marksističnega pokreta, ki v tem konkretnem primeru ovirajo, da bi ta ustanova služila delavskim interesom, se krijejo za sistemom birokratizma in samovolje, ter bodo zato morali v najkrajšem času biti likvidirani iz vseh delavskih socialnih ustanov, ker je njihova skrb za osebne koristi napravila od gotovih socialnih ustanov, birokratsko — korupcionistična gnezda.

Pridružujemo se akciji glavnega odbora Jugorasa in Delavskih zbornic ter zahtevamo, da se v Osrednji upravi za posredovanje dela napravi red.

Francija proti komunistom

Francosko notranje ministrstvo je razpustilo 67 občinskih odborov v bližnji in daljni okolici Pariza, ki so bili pretežno v rokah komunistov in je na njih mesta imenovala komisarje. V kratkem je pričakovati, da bo vlada razpustila še 377 občinskih odborov po državi v katerih imajo komunisti svoje zastopnike.

Tudi socialisti na svojih sestankih sprejemajo ostre resolucije proti veleizdajniškemu zadržanju komunistov. Socialistična stranka je s 115 proti 9 glasovom sprejela ostro resolucijo, v kateri govori o veleizdaji francoskih komunistov nad domovino. Ko je namreč bila razpuščena komunistična stranka Francije, so komunisti takoj skušali svojo stranko na novo organizirati pod imenom »Delavsko kmečka stranka«. Vendar s tem niso imeli uspeha in je oblast tudi to tvorbo takoj razgnala. Zaradi tega je bilo aretiranih 35 bivših komunističnih poslancev in

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Naša borba - naša rast

Iz centrale

Opozarjamo vse naše podružnične odbore, da je centrala, na željo mnogih podružnic, naročila znamke za članarino. Znamk bo dvoje vrst, in sicer ene za zaposlene, druge pa za brezposelne ter bomo znamke dostavili s posebno okrožnico, ki bo vsebovala vsa potrebna navodila.

Vse blaginike podružnic zato prosimo, da centrali čimprej dostavijo obračune članarine za mesec september, kakor tudi obračune vseh zaostankov, ker se bodo obračuni za oktober že sestavljali na podlagi prodanih znamk.

Trbovlje

Odborniki in zaupniki! V nedeljo, dne 15. t. m. se vrši širši sestanek vseh odborov in zaupnikov — popoldne ob 4. uri v sobi št. 9 Društvenega doma. Polnoštevna udeležba je nujno potrebna, ker se bodo preračunavala zelo važna vprašanja o delavski zakonodaji. Sedaj je čas, da našemu delavcu lahko priborimo marsikatero olajšavo in zboljšanje položaja. Zato, vsi na delo!

Gradbeni — Ljubljana

Sporočamo vsem tovarišem, kateri se nahajajo ali bodo pozvani na orožne vaje, naj javijo čimprej točen naslov organizacije, da bomo lahko storili potrebne korake glede podpor in intervencij itd. Pred dnevi so bile razposlane tovarišem okrožnice glede plačanja članarine. Ugotovili smo, da je v nekaj primerih pomotoma vpisana večja vsota, kot je stvarno zaostanek. Vsled tega prosimo tovariše, da prinesejo blagajniške izkaznice, iz katerih je razvidno koliko je vsak plačal, da se eventuelne pogreške popravijo.

Ostali, kateri so v zaostanku s članarino, naj isto čimprej plačajo, ker edino plačana članarina daje možnost do podpor.

Da bi v dolgih zimskih mesecih brezposelni tovariši skromno razvedrili, smo sklenili, da bomo v prostorih organizacije otvorili knjižnico in čitalnico. Zato prosimo vse tovariše, da pregledajo doma, če imajo morda kakšne knjige, ki bi jih pogrešali in darovali za knjižnico.

Tovariši, prosimo Vas, da podprete po Vaših močeh stremljenje organizacije.

Prosimo vse tovariše in naše somišljenike, da nam pomagajo pri ustanovitvi knjižnice in čitalnice, s tem, da nam naklonijo kakršnekoli knjige, revije itd. — Prepričani smo, da marsikateri naših tovarišev in prijateljev se bo naši prošnji odzval in prispeval delež k ustvaritvi, za vsem nam delavcem potrebne knjižnice.

Žiri

V soboto 14. oktobra 1939 se vrši članski sestanek naše skupinske organizacije. Sestanek bo v občinskem domu v Žirih ob 8. uri zvečer. Vabimo vse članstvo in ostalo delavstvo, da se sestanka v čim večjem številu udeleži. Pride tudi zastopnik centrale, da nam poroča o najaktualnejših zadevah, tičočih se našega delavstva.

V letošnji zimski sezoni namerava naša podružnica prirediti več zanimivih skiptičnih predavanj. Podrobneje bomo o tem poročali prihodnjč, vendar pa se že danes priporočamo za čim večji obisk.

Zadnji svetovni in domači dogodki tudi pri nas niso ostali brez posledic. Mnogo delavstva je bilo klicanec na orožne vaje. Nekaj se jih je že vrnilo, drugi pa, mislimo, da tudi kmalu pridejo domov. Pač pa nam je pri čevljarstvu mnogo škoda.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

postavljenih pred vojaško sodišče. Voditelj francoskih komunistov Thorez je bil poklican k vojakom, kjer si je vzel 24 ur dopusta ter nato odpotoval v Pariz. Tam se je v vojaški uniformi pokazal v prostorih parlamenta, nato pa je neznano kam izginil in je sedaj proti njemu vložena ovadba radi dezertacije.

Veliko pozornost pa je vzbudila izjava, katero je podal bivši glavni urednik komunističnega glasila »Humanité« ki javno obsoja protinarodna navodila kominterne francoskim komunistom, kar je nemškim komunistom prepovedano. Mož pravi v svoji izjavi, da bo točnejša pojasnila dal pozneje, ker mu je to sedaj nemogoče. Vpoklican je namreč bil k vojakom in s svojim polkom odšel na fronto.

Tako gre tudi francoski komunizem, ki se je nekdanj toliko razbohotil, po zaslugi svojega moskovskega vrhovnega poveljstva »v franže«.

de. Druga leta je v jeseni bilo precej dela in je vsak upal na jesenski zaslužek, ker je drugače več brezposelnosti, letos pa je še v tem času bolj malo dela in tudi zaslužka. Upajmo, da bo ta strah kmalu prešel mimo in da bo zavladovalo novo, lepše in srečnejše življenje in da tudi delavstvo ne bo pri tem prikrajšano.

Kočevje

Koliko trpijo naši delavci, po našem mnenju radi svojega prepričanja, v tovarni Slavoteks, ni mogoče opisati in bi mogoče verjeti le tisti, ki bi živel med nami vsaj par dni. Kaj bi rekli na takle primer: Delavec, ki je delal pri stroju, nad katerim je streha prepuščala dež in se je tako od dežja pokvarilo nekaj blaga, kar po naši misli gotovo ni bil kriv delavec, pa je vendar prav radi tega dobil odpoved službe z motivacijo, da je pokvaril vsled malomarnosti blago.

Pred tednom se je g. šef, ne vemo, iz kakšnega tehtnega razloga, zmisli in ustvaril kar na svojo pest nov poslovni red, po katerem naj bi se delalo od osmih zjutraj do štirih popoldne brez vsakega odmora. Mi smo proti temu protestirali. Podjetnik se hoče izogniti morebitni kazni s tem, da pobira podpise od delavcev, misleč, da se bo na ta način naredil lepega. Nihče izmed zaposlenih delavcev ni za to, pa čeprav na to pristane z lastnoročnim podpisom. To bomo dokazali tako podjetniku kakor oblasti v najkrajšem času.

Kakšen bo rezultata osebne intervencije radi teh neprilik, zastopnika Delavske zbornice in centrale ZZD, ki se prav danes mudita tozadevno v Kočevju, bomo poročali prihodnjč.

Kranj

Delovanje naše podružnice je bilo zadnje čase bolj slabo. Povzročili so to svetovni dogodki. Mnogo naših članov in odbornikov je bilo namreč pozvano na orožne vaje. Nekateri so se sedaj že vrnili in smo zaradi tega takoj prijeli za organizacijsko delo.

V nedeljo dne 8. t. m. smo imeli dobro obiskani članski sestanek, na katerem je imel g. dr. Herfort predavanje o ukrepih javnosti in OUZD za zaščito otrok. Kot zastopnik centrale se je sestanka udeležil strokovni tajnik tov. Luzar, ki nam je povedal mnogo koristnega ter nam pokazal pomen in potrebo strokovne organizacije v sedanjih časih v pravi luči. Zaradi tega smo sklenili, da bomo sistematično delovali za tem, da vse poštene slovenske delavce našega kraja pridobimo za našo ZZD.

Predoslje

V nedeljo, dne 8. t. m. smo imeli naš prvi redni letni občni zbor, ki je dokazal, da smo britofski delavci odločno za krščansko organizacijo ZZD in da bomo, kakor nam je poudarjal zastopnik centrale, morali prav sedaj skrbeti za to, da dobimo to, kar nam po božjih in človeških pravicah gre.

Pozivamo zato vse tovariše, ki še niso člani naše organizacije, da ne odlašajo, ampak čimprej pristopijo v naše vrste.

Polhovgradec

Delavstvo našega kraja se dobro zaveda, kako potrebna mu je strokovna organizacija za zaščito svojih pravic. Zaradi tega se je naša podružnica ZZD že čvrsto zasedla in stalno narašča.

V nedeljo, dne 8. t. m. smo imeli članski sestanek, na katerem nam je podal zastopnik centrale tov. Breznik poročilo o delu centrale za učitve in daljni razvoj organizacije, kar je spričo sedanjih časov nujno potrebno, da bo organizacija kos svoji nalogi, z načrtnim delom priboriti slovenskemu delavstvu zboljšanje socialne zakonodaje, tako da bo odgovarjala kulturni stopnji našega naroda.

Pomenili smo se tudi o naših domačih razmerah ter sklenili, da bomo storili vse potrebno za zboljšanje naših delovnih pogojev, pri čemer nas bo centrala krepko podprla. Računamo tudi z uvidevnostjo našega delodajalca, ki bo brez dvoma uvidel upravičenost naših teženj.

Soteska

Pri nas je sedaj končana borba za delavske zaupnike. Dobili smo že legitimacijo. Sedaj se borimo za zvišanje plač, vršila se bo v kratkem 2. razprava na sreškem načelstvu.

Povedati moramo in razjasniti položaj delavstva. Ko se je ustanavljala rdeča organizacija, je še podjetje zraven pritegovalo, da je tako prav. Vršila so se še zraven hujskanja na račun zelencev in še raznih drugih, ki nimajo s tem nič opravka. No in kdo je dosegel v tem boju korist?

Delavstvo naj si zapomni in naj ne pozabi, da kapital drži skupaj pa naj bo ta ali ta, delavstvo pa se med seboj grize, ker misli, da bo doseglo več, če bo udrihalo po klerikalcih; le zamislite se v ta položaj pa boste videli kdo je kriv. Niso krivi klerikalci, ni krivo podjetje, ampak sami. Če bi bili vsi eno pa bi tudi lažje dosegli zboljšanje svojega položaja, zato je pa potrebno, da se vprašanje organizacij čimprej uredi, in da se vse delavstvo združi v eno samo organizacijo; le tako se bo delavstvo uspešno borilo za svoj obstoj.

Sevnica

Krajevna organizacija ZZD v Sevnici vabi vse delavce iz sevnškega področja na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 15. t. m. v dvorani Slomškovega doma ob 8. uri zjutraj.

Predaval nam bo zastopnik iz centrale.

Nadalje opozarjamo vse članstvo, da bi isto ne nasedalo krivim prerokom, kajti ti preroki so se sedaj z zadnjo silo pognali proti nam, oni se namreč dobro zavedajo, da jim biže zadnja ura.

Torej, dragi tovariši, stopimo trdno na noge, da v skupni slogi manifestiramo za naš dobrobit.

Naše zamudnike na članarini vljudo prosimo, da bi isti pohiteli s članarino, ker le tedaj postane vsak delavec tudi dober član naše organizacije, če redno plačuje predpisano mu članarino. Kajti ni

Iz borbe Jugorasa

POKRET PRISTANIŠKIH DELAVCEV V NOVEM SADU

Položaj pristaniških delavcev v Novem Sadu je bil dolga leta prav obupen. Ko so ti sedaj slišali, da so se njihovi tovariši v Beogradu organizirali v Jugorasu in uspeli, da si zboljšajo svoje težke življenjske pogoje, so dejali: »Zakaj se še mi ne bi ravnali po beograjskih tovariših?« Pa so sklenili, da ustanovijo svojo sekcijo pri podružnici Jugorasa v Novem Sadu. V nekaj dneh so se vsi organizirali v Jugorasu in sedaj predložili delodajalcem svoje zahteve, ki so jih pa zavrnili. Kljub temu so oni prepričani, da bodo potem svoje organizacije Jugorasa našli pota in načine, da prisilijo delodajalce k pogajanju in sprejemu njihovih upravičenih zahtev.

STAVKA V PARABUČU

Nezdravi delovni pogoji in slab zaslužek sta povzročila, da so se delavci, ki so zaposleni pri čiščenju in predelovanju kornopel, organizirali v Jugorasu in svojim delodajalcem predložili zahteve, ki bi mogle vsaj nekoliko omiliti njihove težke razmere. Vendar delodajalci njihove predloge niso hoteli osvojiti in na poravnalni razpravi izjavili, da so njihovi delavci zadovoljni in ničesar ne zahtevajo ter je vsemu temu kriv samo Jugorasa.

»Dokler ni bilo v našem kraju Jugorasa, so bili naši delavci kar zadovoljni.« Tako so delodajalci v Parabuču tolmačili zahteve delavstva.

Odbor podružnice v Parabuču je sklical konferenco prizadetega delavstva, na kateri so bili obveščeni o rezultatu pogajanj. Na poročilo, da delodajalci nočejo ničesar dati, so delavci sklenili stopiti v stavko.

IZVRŠEVALNI ODBOR JUGORASA PREDLAGA, DA NARODNE DELAVSKE ZBORNICE ORGANIZIRAJO PREHRANO NEPRESKRBLJENIH DELAV. DRUŽIN

Izvrševalni odbor Jugorasa je narodnim zbornicam poslal predlog, da v sporazumu s svojimi pristojnimi upravami zavzamejo potrebne korake za organiziranje prehrane nepreskrbljenih delavskih družin preko zime. Zbornice bodo ta predlog v najkrajšem času razmotrivale in napravile primerne sklepe.

ASFALTIRSKI DELAVCI

Sekcija asfaltirskih delavcev Jugorasa v Beogradu je vodila akcijo za sklenitev kolektivne pogodbe. V svojem predložu za pogodbo so delavci stavili minimalne zahteve, čeprav je njih delo zelo naporno in polno nevarnosti za življenje in zdravje. Vendar so pogajanja bila zaključena brez vsakega uspeha. V smislu uredbe je prišlo tudi do treh poravnalnih razprav, čeprav tretja poravnalna razprava ni več bila obvezna, a je delavstvo nanjo pristalo, samo radi tega, da ne zaostri položaj.

Ker so torej bila vsa sredstva izčrpana in so se delavci zavedali, da radi stališča delodajalcev kolekt. pogodbe ne bodo dobili, so sklicali zborovanje, na katerem so enoglasno sklenili stopiti v stavko, nakar

več daleč čas, ko bo sleherni delavec, kakor tudi delavka organizirana. Organizacija pa je močna le tedaj, če vsi člani v redu plačujejo članarino. Ne bo več dolgo delavstvo v strahu ali pa da se mu ni treba organizirati, pač pa bo sleherni sprevidel, da se mu le v organizaciji nudi boljša bodočnost.

Pluj

Mislimo, da je že vsak član organizacije imel priliko se prepričati, da bi že marsikateri bil v težkem položaju, če ga ne bi ščitila organizacija.

Kolektivna pogodba za mestno delavstvo je bila na zadnji seji mestnega sveta potrjena in podpisana ter je le malenkostno spremenjena pri mezdah. Ostalo pa je vse odobreno, tako da lahko računamo, da smo 8% dosegli, za kar ima velike zasluge tajnik Rozman, ki je vodil pogajanja in starešina obratnih zaupnikov tov. Pavlič. Kolektivna pogodba je podpisana za tri leta in imajo za drugo leto že odobreno kot za letoš, tako da se nam ne bo treba spet pogajati in čakati.

Naša organizacija je še mlada ter beleži več lepih uspehov in upamo, da bomo kos temu, kar nas še čaka. Da smo imeli uspehe do sedaj, dokazuje, da jih bomo imeli tudi še naprej.

Ne ustrašimo se tistih naših nasprotnikov, ki hodijo naše zaupnike podkopavati k delodajalcem z namenom, da se jih odpusti iz službe. To delajo tisti, ki se trkajo po prsih in vpijejo, da so borci za socialne pravice in da so dobročuteči, ki delajo, da se delavcem zboljša položaj. Ali je potem tudi to v njihovem programu, da hodijo opazovati delavce in ji hpotem gre do k delodajalcu naznaniti, da delavci ne delajo?

so zastopniki I. srbske tovarne asfalta »Srborit« začeli pogajanja in po dvodnevni stavki podpisali kolektivno pogodbo, ki predvideva za 15% višje mezde.

KONEC STAVKE V TOVARNI »PAX«

Delavci zaposleni v tovarni »Paks« v Novem Sadu in organizirani v Jugorasu, so bili prisiljeni, da s pomočjo stavke izvojujejo kolektivno pogodbo in na ta način uredijo delovne pogoje s svojim delodajalcem.

S sklenitvijo kolektivne pogodbe so bile delavcem povišane plače in reguliran delovni čas po zakonskih predpisih.

LASTNIK RUDNIKA ZBEŽAL V ROMUNIJU Z 80.000 DIN DELAVSKIH MEZD

V Ostrovci pri Prešovem obstoja mali rudnik, v katerem je zaposlenih 59 delavcev. Ko bi ti morali dobiti izplačano svojo mezdo, so zvedeli, da je lastnik rudnika zbežal v Romunijo in s seboj odnesel 80.000 din njihovih mezd. Dovoljenje za ta rudnik se glasi na ime g. Ferdinanda Gramberga, nečaka Džorže Vajferta. Glavni odbor Jugorasa je te delavce vzel v svojo zaščito.

IZKLJUČITVE

Glavni odbor Jugorasa je na podlagi čl. 7. in 9. zveznih pravil izključil iz organizacije Kolomana Sabo, člana podružnice v Subotici, in Vladimira Stanića ter Ilijo Panića, oba člana podružnice v Novem Sadu.

»DELAVSKA« POLITIKA URS-a

Kamnoseki v Belgradu so si izvojevali kolektivno pogodbo in z njo dosegli znatno zboljšanje svojega položaja.

Ko so rdeči Urosvci videli uspeh Jugorasa, so iz strahu, da izgubijo še teh par kamnosekov, ki jim še niso odrekli pokorščino, začeli zbirati podpise »nezadovoljnih« proti sklenitvi kolektivne pogodbe, a so jih kamnoseki gladko zavrnili.

Ta »akcija« rdečih ne predstavlja nič drugega, kakor zadnje brce njihovega umirajočega pokreta.

RAZMEJITEV PODROČJA OKROŽNIH URADOV

Komisar SUZOR-ja je izdal odlok o razmejitvi področja Okrožnih uradov z ozirom na novo administrativno razdelitev države. Po odloku, ki stopa v veljavnost s 1. novembrom t. l., se oddvojijo od Okrožnega urada v Tuzli okraj Drventa, Gradačac in Brčko in se priključijo Okrožnemu uradu v Osijeku. Od Okrožnega urada v Novem Sadu se oddvoji okraj Ilok in se priključi Osijeku. Okraj Travnik, Bugojno in Fojnica se oddvojijo od sarajevskega urada in se priključijo splitskemu, okraj Kostajnica pa od Banjaluke k Zagrebu ter okraj Darda in Batina od Osijeka k Somboru. Okraj Nevesinje, Gatsko, Ljubinja, Bileća, Trebinje, Cetinje, Kotor, Bar, Podgorica, Danilovgrad, Andrijevića, Nikšić, Kolašin in Šavnik se oddvojijo od Dubrovnika in priključijo Sarajevu.

Uredba o podpiranju rodbine vpoklicanih vojaških obveznikov

Podpore znašajo po 8 in po 5 din, za otroke pod 16 leti še po 3 din na dan.

Na podlagi § 113 finančnega zakona za leto 1939-40 je ministrski svet na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter ministra za finance predpisal uredbo o podpori družinam oseb, ki so bile poklicane na vojaško službo. Uredba se v izveličku glasi:

§ 1. Družine, katerih hranilci so poklicani v vojaško službo, morejo zahtevati, da se jim podeli državna podpora, če so zaradi tega ostale brez nujnih sredstev za življenje. Ta podpora se more uživati samo dotlej, dokler je družina v stiski, najdalje pa do odpustitve hranilca iz vojaške službe. Določbe te uredbe se bodo izvajale tako v primeru poziva na vaje, kakor tudi v primeru mobilizacije.

§ 2. Pristojni odbor za podpore, določen s § 9 te uredbe, bo ocenil v vsakem konkretnem primeru, če je zares v stiski družina, ki prosi za podporo. Zlasti bo smatral, da je v stiski tista družina, ki je živela od dnevnega zaslužka, mezde, plače, ali honorarjev hranilca, če je ta dohodek prenehal zaradi odhoda hranilca v vojaško dolžnost.

§ 3. Višina podpore se določa glede na dejansko bivališče oseb, katerim je podpora potrebna, in sicer znaša a) 8 din dnevno v krajih, ki v smislu § 26, točka 1 zakona o uradnikih pridejo v prvi draginski razred, kakor tudi v krajih z več kakor 20.000 prebivalci; b) 5 din dnevno v vseh ostalih krajih. V primeru spremembe bivališča se more višina podpore menjati šele po poteku roka 30 dni, odkar je bilo bivališče spremenjeno.

§ 4. Vsem osebam, ki jih dejansko vzdržuje en hranilec, se more podeliti le ena podpora. Za prošnjo za podporo so pooblašteni člani družine po sledečem redu: zakonita žena, potomci, oče in mati. Izjemoma, če ni teh oseb, pa more biti podpora podeljena tudi drugim članom družine (kakor n. pr. zadrugarjem, dedu, bratom in sestram itd. in drugim osebam), ki jih je vzdrževala oseba, poklicana v vojaško službo.

§ 5. Poleg podpore se more družinam podeljevati tudi dodatek za vsakega otroka pod 16 leti, katerega je vzdrževala oseba, poklicana v vojaško službo. Dodatek znaša 3 din dnevno v vseh krajih. Če družina tvori samo en potomec, nima pravice na dodatek povrh podpore.

§ 6. Prošnja se predloži občini, v kateri prosilec biva, v mestih pa mestnemu poglavarstvu. Prošnja se lahko da tudi na zapisnik. O predložitvi prošnje bo izdalo pristojno oblastvo potrdilo.

§ 7. Prošnja za podporo mora vsebovati izjavo prosilca: 1. da nima sredstev za vzdrževanje; 2. da ga je vzdrževala oseba, katero on označuje kot hranilca; 3. da je ta oseba poklicana v vojaško službo z navedbo, ali je bila poklicana na določen ali nedoločen čas; 4. višino davka, ki odpade na prosilca samega; 5. višino davka, ki odpade na vpoklicanega obveznika; 6. zakonsko stanje prosilca; 7. sorodstvo z vpoklicanim; 8. starost otrok, za katere se zahteva dodatek. Če se naknadno doloži neresničnost katerega podatka, se more zahtevati povrnitev vseh vsot, ki so bile nepravilno izplačane, ter se lahko izreče sploh izguba pravice na podporo.

§ 8. Občina bo brez odlašanja in najkasneje v roku 48 ur odposlala prošnjo pristojnemu odboru za podpore. Zraven prošnje bo občina priložila svoje potrdilo: 1. o številu članov družine, ki z osebo, katerega je na prošnji označena kot hranilec, žive pod istim krovom ali pa ločeno, kakor tudi o njihovem sorodstvenem odnosu s to osebo; o starosti potomcev, za katere se zahteva dodatek; 3. o dohodkih in sredstvih za življenje vsakogar izmed njih, upoštevajoč tu tudi pokojnine in podpore vskope vrste, katere prejemajo; 4. o površini plodne zemlje; 5. o živini in drugem imetju; 6. o dohodkih od zemlje in imetja; 7. o tem, da se hranilec nahaja v vojaški službi. K prošnji bo dala občina tudi svoje mišljenje in vse druge potrebne podatke, ki morejo biti važni za rešitev prošnje. Za izdajanje lažnega potrdila ali za potrdilo neresničnih dejstev bo kaznovan odgovorni samoupravni organ po § 397 kazenskega zakona. Druge osebe, ki pomagajo, da se v dokumentih ali zapisnikih potrdi kakšno neresnično dejstvo, bodo kaznovane po § 218 kaz. zakona.

§ 9. Za izdajanje sklepov o prošnjah za podporo in dodatek se ustanovi na sreskem sodišču odbor za podpore.

§ 10. Odbor za podpore odloča o podpori in dodatku.

§ 11. Odbor za podpore odloča po aktih, ki so mu jih dostavile občine, oziroma mestna poglavarstva. Odbor lahko po potrebi pokliče prosilca, da podkrepí navedbe tudi z drugimi dokazi. Odbor odloča z večino glasov.

§ 12. Odlok odbora za podpore, ki se izda v obliki rešitve, je takoj izvršen in se

mora dostaviti brez odlašanja prosilcu ter pristojnemu vojaškemu poveljstvu zaradi evidence.

§ 13. Prosilec, ki je bil odklonjen, se proti sklepu odbora lahko pritoži pismeno ali na zapisnik predsedniku tistega okrožnega sodišča, v čigar področju se nahaja sresko sodišče, ki je o prošnji odločalo. O teh pritožbah odloča predsednik okrožnega sodišča, ali pa sodnik, ki ga on določi. Predsednik ali določeni sodnik bo dostavil brez odlašanja svoj sklep prosilcu in predsedniku odbora za podpore zaradi izvršitve. Predsednik okrožnega sodišča ali določeni sodnik more, če smatra za potrebno, preden izda svoj odlok, pozvati prosilca, da podkrepí svojo pritožbo še z drugimi dokazi.

§ 14. Proti odloku predsednika okrožnega sodišča oziroma določenega sodnika ni pravnega leka, vendar pa more prosilec predložiti novo prošnjo, ki temelji na novih dejstvih.

§ 15. Če se po izdanem sklepu spremeni katero od dejstev, ki so služila kot merilo za določevanje iznosa podpore in dodatkov, lahko odbor za podpore, če to izve, predružači prejšnji sklep in upošteva nova dejstva. Uživalec podpore in vse oblasti so dolžne takoj obvestiti odbor za pod-

pore o vseh spremembah, ki bi mogle vplivati na pravico do podpore ali dodatka, kakor tudi na njihovo višino.

§ 16. Prošnje, potrdila in priloge k prošnji za podporo ne spadajo pod nobeno državno ali samoupravno pristojbino, niti pod druge pristojbine. Sprejeta podpora se ne more ustanoviti ali pa izvesti prepoved in izvršba, niti pridobiti zastavna pravica.

§ 17. Finančni minister bo dostavljal ministru za socialno politiko in narodno zdravje potrebne kredite za izplačilo podpore, določenih s to uredbo. Če je hranilec poklican v vojaško službo na določen čas in ne dalj kot štiri tedne, bo predsednik odbora za podpore izdal nalog, da se vsa podpora in dodatek izplača naenkrat. Če je hranilec pozvan na vaje za dalj ko štiri tedne ali pa na nedoločen čas, bo predsednik odbora za podpore izdal potrebne naloge za izplačilo vsakih 15 dni vnaprej. Če je hranilec opuščen iz vojaške službe pred iztekom tekočega roka 15 dni, potem uživalci podpore in dodatka niso dolžni vrniti odvisno sprejete podpore, oziroma dodatka. Pristojno vojaško poveljstvo bo takoj obvestilo odbor za podpore o odpustu tistih oseb, katerih družina sprejema podporo.

Zaščita najemnikov vojaških obveznikov

Druga važna uredba je bila izdana glede zaščite stanovanjskih najemnikov. Po tej uredbi se od oseb, ki so pozvane v vojaško službo najmanj za 15 dni, izvemšijo službo v stalnem kadru, dokler se v tej službi nahaja, in tri mesece po odpustu iz te službe, ne more zahtevati plačila dolžnih najemnin za najeto stanovanje, kakor tudi ne od tistih najemnikov, katerim izplačilni rok dospe v času, dokler se nahajajo v vojaški službi. Isto velja za poslovne lokale, če je najemnik zaradi vpoklica k vojakom moral ostaviti delo, ki se je tu opravljalo, ali pa se je posel znatno zmanjšal. Vsa postopanja, ki so se pričela pred uveljavljanjem te uredbe zaradi izterjatve najemnine, katerih plačilo je s to uredbo odloženo, se prekinajo; nova se pa v času, ki ga predvidevajo določila te uredbe, sploh ne morejo začeti. Predpisi te uredbe pa se ne bodo izvajali proti vsem tistim, katerih dohodki se zaradi poklica k vojakom niso zmanjšali. Po preteku dobe, ki jo predvideva ta uredba, najemodajalec lahko zahteva od najemnika plačilo najemnine, katere doplačilni rok dospe potem. Poleg redne najemnine lahko zahteva od najemnika, da mu plača še 5 odstotkov njenega iznosa na račun doplačila dolžne najemnine, katere plačilo je odloženo po tej uredbi.

Svet v frontah

tov na Črnem morju pa bi ne pomenil samo nevarnosti za Turčijo in Romunijo, ampak za ves Balkan sploh in zato se Turčija prizadeva, da bi se Sovjeti obvezali, da bodo spoštovali neodvisnost vseh jugovzhodnih držav Evrope, pri čemer Turčijo podpira tudi Italija.

BALKANSKE DRŽAVE

Kakor izgleda, utegne priti do bloka nevtralnih balkanskih držav, ker se le-te seveda ne morejo zadovoljiti s samimi obljubami, o katerih vemo, da se jih žal nihče ne drži, ampak hočejo same s svojo močjo zagotoviti sebi neodvisnost ter preprečiti, da bi jih katerikoli tabor iz lepa ali iz grda potegnil v sedanjo vojno. Ker sta tako Turčija kakor Italija balkanski državi, se bo na ta način ustvarila močna in največjega uvaževanja vredna skupina držav, ki bodo v tej vojni izključno varovale svoje koristi in svojo svobodo in postavile jezik vsakim osvajačnim ali drugim namenom, kar bi tudi moglo močno vplivati na nadaljnji potek vojne.

HITLERJEV GOVOR

Dne 6. t. m. je imel Hitler v nemškem državnem zboru govor, v katerem je dejal, da Poljske ni in ne bo več in da sta Nemčija in Sovjetska unija na vzhodu napravili red in ustvarili stanje, ki bo ostalo in ki sta ga obe sklenili odločno obdržati in braniti. O zvezi s Sovjetsko unijo je dejal, da služi miru in stalnosti v Evropi. Nemčija, je izjavil Hitler, nima več v Evropi nobenih zahtev ter ima prijateljske pakte in odnose do vseh držav, od katerih nihče ne zahteva, kar pa se tiče Francije, Hitler ne razume, čemu se sploh bori z njo, ko pa Nemčija od nje ničesar ne bo. Glede Anglije je rekel, da Nemčija ne nasprotuje nikjer angleškim potrebam in koristim, ampak se samo brani pred njenim vmešavanjem v nemške interese na evropski celin. Hitler je ponudil Angliji in Franciji mir, ki pa mora sloneti na stanju, kakor sta ga Nemčija in Sovjetska Rusija ustanovili na vzhodu. Mirotovna konferenca pa naj se peča tudi z

ostalimi še nerešenimi vprašanji, med katerimi je prvo vprašanje vrnitve nemških kolonij in pa vprašanje splošne razorožitve.

ANGLIJA - FRANCIJA

Angleški in francoski odgovorni politični krogi sicer izjavljajo, da bodo Hitlerjev govor skrbno proučili, da pa mir na taki podlagi, kakor si jo zamišlja Hitler, na noben način ni mogoč. Poluradno izjavljajo v Londonu, da bo Chamberlain skupaj z vladami angleških dominijonov in s Francijo natančno proučil Hitlerjeve predloge, da pa mora angleška vlada že sedaj izjaviti, da ne pride v poštev noben mirovni predlog, če ne reši Evrope grožnje večnih napadov in če nemška vlada stori nekaj več, kakor da samo zagotavlja, do od nikogar ne zahteva ničesar več, ampak da je treba narediti nekaj takega, da se bo ustvarilo pravo in trdno zaupanje, ki je neobhodno potrebna osnova za mir.

AMERIKA

Konferenca ameriških držav, ki jo je takoj po izbruhu oboroženega spopada v Evropi sklical predsednik republike Panama, je končana. Čudovito hitro in tiho je potekala in Evropa je komaj utegnila opaziti, da je na tej konferenci Amerika — južna in severna — nastopila neko novo pot. Ideja Pan-Amerike, ki je doslej že megleno lebdela nad marsikatero konferenco, pa je vedno ostala medlo teoretična zamisel, je na tej konferenci prvič v zgodovini prišla do učinkovitega izraza. To pa v takih okoliščinah lahko pomeni velik preobrat v razmerju med celinami. Vsi sklepi panamske konference, kjer je bilo po svojih zastopnikih zbranih 21 ameriških republik, dobesedno še niso znani. Gotov in znan je le najvažnejši sklep: Okrog obeh Amerik se ustanovi »zavarovani pas« — drzna in pomembna novost v mednarodnem pomorskem in vojnem pravu. Pobudo za tak sklep je dala vlada predsednika USA Roosevelta. USA je na konferenci v Panami zastopal podtajnik Washingtona Summer Welles, ki je tudi stavil predlog in ga zagovarjal.

Dvigajo glave...

Komaj je bil podpisan sovjetsko-nemški pakt, že so v raznih organizacijah in ustanovah začeli prikriti komunisti dvigati glave.

Nasprotno od vseh ostalih količak pametnih ljudi, predvidevajo po tem aktu nekakšno »državno nujnost« za Jugoslavijo, da prizna Sovjete in z njimi obnovi diplomatske odnose.

V nekem letaku, katerega so skušali razširiti na jugu naše države, so izlili svoje veselje nad dejstvom, da je poleg demokratičnih držav tudi totalitarna država bila prisiljena, da sklene zvezo s Sovjeti in se pomiri z boljševizmom.

Kaj hočejo ti naši komunisti sploh doseči? Opravičiti komunizem, ker se je pomešal s fašizmom? Ali da ustvarjajo razpoloženje za to, da se s strani naše države prizna Sovjeti? Ali da kljub vsem njihovim razočaranjem izvršijo pritisk na javno mnenje in tako ustvarjajo razpoloženje in vzbujajo med ljudmi čustva vse-slovenske solidarnosti? Mnenja smo, da tega pri nas nihče ne verjame.

Prepričani smo tudi, da naša »napredna,

demokratska ali antifašistična« mladina ne bo nikogar prepričala, da predstavlja Stalin s svojo boljševiško politiko, morda »zaščitnika« malih ogroženih slovanskih narodov. Tozadevno navajamo samo dejstvo, da je boljševiški komisar Molotov češkoslovaškemu poslaniku v Moskvi, ki je do sedaj ostal na svojem mestu, sporočil, da Sovjeti Češkoslovaške ne priznavajo več in da je zato njegovo bivanje v Moskvi nesmiselno.

Komunisti nam tudi ne morejo vsiljevati mnenja, da Sovjeti sklepajo pakte zaradi tega, da ščitijo Poljake in Ukrajince ter učvrstijo »fronto miru« zapadnih demokracij in ojačajo humanitarna stremeljenja človečanstva.

Udarjeni so pač s slepoto, ti naši komunisti, in se ne morejo otresti marksističnega balasta, ki jim leži na duši, kakor mora. Niti z marksističnim programom, niti s kakršnimi koli »akcijskimi, mirovnimi in delovnimi« odbori ne bodo uspeli, da nam prikažejo Sovjete v lepši luči, še manj pa, da v naši sredini ustvarijo svoje cilje, ker jim nihče ne sledi.